

Вредност динара у четвртак је за 14 пара скочила у односу према еврџ, па званични средњи курс износи 97,33 динара за 1 евро.

На пораст вредности динара утицала је Народна банка продајом 23 милиона евра из девизних резерви.

Народна банка и Влада Србије последњих дана се међусобно оштро оптужују за пад вредности домаће валуте, а стручни посматрачи сматрају да нема довољно економских разлога за овако отворен сукоб на релацији Народна банка - Влада.

Док гувернер Народне банке Србије Радован Јелашић тај тренд приписује прекомерној државној потрошњи, премијер Цветковић кривицу сваљује на централну банку, наглашавајући да је требало да предвиди да крајем године расте потреба за куповином девиза и да јачим и благовременим интервенцијама стабилизује курс домаће валуте.

Лаза Кекић, директор за Источну Европу у специјализованој публикацији Економист интелиџенс јунит, у разговору за ВВС је рекао да му размена оптужби око тога ко је крив за пад динара делује надреално.

Пад динара је, према његовим речима, пре свега последица мањег прилива страног капитала у Србију, због глобалне кризе:

"Слабљење динара није само по себи лоша ствар. На неки начин је то и потребно за Србију, с обзиром да има индикација да је динар био прецењен. То што се увозници жале, то је стара ствар која се провлачи већ годинама. Узроци нису, ја мислим, толико око потеза о којима се пише у новинама, већ су по среди неки дубљи узроци. Динар може да слаби, односно Србија нема фиксни курс, а земље у Источној Европи које имају ту флексибилност у курсу сигурно су мање патиле од кризе од оних земаља које имају фиксни курс, попут Пољске, Чешке, Балтичких земаља и Босне и Херцеговине. Земље као Србија које могу да се адаптирају, да слабе курс, да се суоче са кризом, су у бољем стању. Значи, није у питању ко је крив за нешто што је на неки начин неминовно, па чак и позитивно."

Зашто је пад динара неминован, BBC је упитао Лазу Кекића:

"Зато што је динар вероватно - врло тешко је то тачно проценити, но већ више година има разних индикација, прецењен. То значи да се стимулише увоз а дестимулише извоз. У кризној ситуацији, као у 2009. години када је дошло до наглог пада прилива приватног капитала, тај модел развоја који је усвојио цео регион је на неки начин крахирао. То је разлог што је Источна Европа толико патила од кризе - модел развоја је био базиран на високом приливу иностране штедње, а кроз прилив приватног капитала. Кад то на неки начин ослаби, као што је у Србији и другим земљама ослабило, мора да дође до прилагођавања цена, а цена је курс."

Како је могуће да новац који је Србија добила од ММФ-а није спречио пад динара?

"То није било ни потребно. Србија има високе девизне резерве и Народна банка је могла да спречи пад вредности динара. Питање је, међутим, да ли је паметно да се девизне резерве троше на тај начин. Но, јак динар и фиксни курс нису добра ствар - то је негативна ствар. Ту је реч и о намерама - нико не би желео неку велику девалвацију, мада има економиста у Србији који и то заговарају. Мислим да то вероватно не би било паметно јер би довело до шока, до инфлаторног удара. Као што смо видели током 2009. године, реални курс динара је ослабио у просеку за неких 6-7 посто, што је на неки начин било неминовно, с обзиром на то што се дешавало с екстерним приливом. Не би било паметно трошити девизне резерве да то на неки начин покуша да се спречи."

(BBC)